

РЕШЕНИЕ

№ 14795

гр. София, 29.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в
публично заседание на 26.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **9435** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, с вх. № 34887/03.10.2023г., уточнена с молба, вх. № 38175/27.10.2023г. и молба вх.№ 13303 /04.04.2024г. по описа на съда на П. И. Ц., ЕГН [ЕГН], от [населено място], район Искър,[жк], бл. № 71, вх.“В“, ет. 3, ап. № 47, чрез представител по пълномощие адв. Т. Р. от САК, срещу Столична дирекция на вътрешните работи. С., [улица].

От ответника се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на 2000лева, от издаден незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице, рег.№ 227зз-2310/03.09.200г.,от Й. К. К. –полицейски инспектор при група СПООР-СПС-П. и условията на неговото изпълнение, за която заповед се твърди, че е отменена с влязло в сила на 30.03.2022 г. съдебно решение № 20138212/14.06.2021г., постановено по нахд № 12847/2020г.по описа на СРС, НО,134 състав, ведно със законната лихва, считано от 30.03.2022г. до окончателното заплащане на сумата. Претендира се и присъждане на обезщетение за понесени неимуществени вреди, в размер на 2000лева, в резултат от незаконосъобразните фактически действия и бездействия на служители на ответника, предшествващи издаването на заповедта за задържането му ,за времето от фактическото му задържане на 02.09.2020г. , около 22:15ч. ,ведно със законната лихва ,върху тази сума от датата на увреждането -02.09.2020г. до окончателното и заплащане.

При условията на евентуалност ищеца сочи като ответник наред със главния –СДВР, Областна дирекция на вътрешните работи –П., и претендира обезщетение на търпените неимуществени

вреди, в размер на 2000лв. от издаване на незаконосъобразния административен акт заповед за задържане на лице, рег.№ 227зз-2310/03.09.200г.,от Й. К. К. –полицейски инспектор при група СПООР-СПС-П. и условията на изпълнението на заповедта, заедно с лихва за забава върху главницата 2000лв. ,считано от датата на отмяна на заповедта -30.03.2022г. до окончателното заплащане на сумата.

Твърденията на ищеца са следните :На 02.09.2020 г. взел участие в организиран, национален, антиправителствен протест в [населено място], по време на който сигурността, охраната на обществения на ред и организацията на движението се ръководеха от Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), като се е включил в него около 19,00 часа заедно с негов приятел Л. И. Р., за да изразят по мирен начин недоволството си от начина на управление на страната и гражданската си позиция. На площада е имало много хора - познати и непознати за ищеца и Л. Р., с които е разговарял за политиката и са разменяли идеи за бъдещото управление, като според него мнозинството от тях изглеждали интелигентни и образовани хора. Единствено около входа на Народното събрание (бившия Партиен дом) имало малки групи от лица, които видимо са се отличавали от останалите протестиращи раждани, тъй като носели маски и качулки. Около 22,15 часа някои от тези лица започнали да обстрелват охраняващите сградата полицаи с бомбички, шишета, камъни, павеа и каквото още можело да се намери на площада, но той-ищеца по никакъв начин не е участвал в тези противоправни действия, като постоянно е обяснявал, че това не бива да се случва, защото служителите на полицията и жандармерията са там, за да си вършат работата и действат по заповеди.

След като обстановката е станала опасна за мирно протестиращите, заедно с Л. Р. са минали зад Президентството към ул. Съборна, като от едната страна на улицата са били подредени група полицаи, а от другата страна той и приятеля му са си говорили спокойно с хората наоколо и са имали намерение в следващите минути да напуснат района, като в този момент полицейски кордон е тръгнал към тях, което накарала повечето хора да побягнат. Първоначално и той се е затичал, повлечен от тълпата, но впоследствие е решил, че след като не е извършил нищо нередно, няма от какво да бяга и е спрял, като тогава спрямо него е било извършено неоправдано полицейско насилие, а именно един от полицаите го е съборил на земята. Твърди, че въпреки че е съдействал, полицаят е крещял едни и същи заповеди по няколко пъти и силно го е притискал към земята, като в последствие му е завързал ръцете с белезници, изправил се е и го е повел, като от другата страна го е подхванал втори служител, който го е ръгал няколко пъти в ребрата, докато са го водели към останалите задържани. Отвели са го сред останалите струпани встрани от Народното събрание задържани и са го накарали да седне на тротоара, като там е бил подложен на унизително отношение от страна на полицейските служители, които са му викали следните изрази: „Ей сега ще видите, шибани копеленца!“, „Ще ви съсипем живота, боклуци!“ и други подобни. Твърди, че по никакъв начин не са го запознали с правата му и не са му разяснили, че може да се свърже с адвокат и да се обади на негов близък.

Отказали са му да се свърже с приятеля му Л. Р., с когото е трябвало да се върнат заедно в [населено място]. На молбата му да се обади по телефона е срещнал само обиди и грубо отношение от полицаите, като е чувал, че телефонът му звъни постоянно, но не е могъл да го вдигна, защото е бил с белезници. Твърди, че принудително е бил държан около един час на тротоара до сградата на Народното събрание на бул. Д., където различни медии са успели да заснемат отношението на полицейските служители към задържаните лица. След това е бил натоварен в микробус, с който е отведен в ОЗ РУ-СДВР. Продължително време е останал в чакалнята заедно с други задържани, докато са им обработвали документите, където също са били подложени на грубо и унизително отношение от служебните лица. Твърди, че в

полицейското управление му е бил извършен обиск и е дал обяснения, като отново не са му били разяснени правата, като едва тогава му е съставена заповедта за задържането ми, но не му е било разяснено основанието, на което е бил задържан. В следващите часове до момента на освобождаването му бил държан при нечовешки и унижителни условия, като килията е била прекалено тясна, а в нея са били шестима задържани, които е нямало къде да седнат.

Вътре е имало само две голи метални легла без никакъв матрак, постелка или завивка и една маса с два метални стола. Не е имало прозорци или вентилация, като в килията е било тъмно, е една едвам мъждукаща светлина и на моменти заради невероятно потискащата и клаустрофобична обстановка и заради неведението, в което ни държаха, е усещал как е на границата от паник атака. Твърди, че помещението не е отговаряло дори на минимални хигиенни изисквания, а още по-малко на завишените такива по време на извънредната обстановка поради пандемията от Ковид-19, като стените са били изписани с изпражнения от предишните обитатели. Миризмата е била потресаваща и след като е бил освободен е изхвърлил дрехите, с които е бил по време на ареста. Споделя, че през целия престой от над 20 часа не са им дали никаква храна, а само едно пластмасово шише за вода, от което всички е трябвало да пият, поради което, почти никой не докоснал. През цялото време му се е гадило от миризмата.

По време на задържането му е бил фотографиран против волята му, като са ги изкарали от килията, строили ги в коридора и без никакви обяснения и разрешение от тяхна страна ги карали да позират за снимки в профил и анфас, а служител от полицията ги е заснел, като отново не е бил информиран по никакъв начин за правата му и какви са поводът и основанието за снимането му. По време на задържането му е била издадена заповед за задържане на лице рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г., от полицейски инспектор Й. К. при група СПООР-СПС- П., командирован за протеста, която той обжалвал пред СРС. Твърди, че е бил задържан за времето от около 23.00 часа на 02.09.2020 г. до 20,10 часа на 03.09.2020 г. С влязло в сила на 30.03.2022 г. Решение № 20138212/14.06.2021 г. постановено по НАХД № 12847/2020 г. по описа на СРС, 110, 134 състав, задържането му е признато за незаконно и е отменена заповедта.

Счита, че фактическите действия по задържането му и условията на задържането не отговарят на изискванията на закона, като по време на задържането не е оказвал съпротива или показвал агресия, включително вербална и въпреки това е подложен на полицейско насилие, като е бил държан с белезници, включително на публично място - на тротоара до сградата на Народното събрание на бул. Д., където са станали обект на подигравателно и унижително отношение от страна на служители на полицията и на медийно отразяване. Счита, че подобни действия от страна на полицейските служители не са били наложени от нищо, като счита същите, както и последващите условия, при които е задържан в ареста на 03 РУ-СДВР, за нечовешки и унижителни. В резултат на безпричинно му задържане по време на гражданския протест на 02.09.2020 г. и до признаването му за незаконното с влязъл в сила на 30.03.2022 г. съдебен акт, както и от незаконосъобразните фактически действия и условията по осъществяване на задържането е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в емоционален дискомфорт и предизвикано чувство на отчаяние и безсилие.

Психически травми са му причинени от незаконното лишаване от свобода, от полицейския произвол и насилие, на които е станал жертва, както и от нечовешките и унижителни условия в ареста. Бил е шокиран, че правата му се засягат от органите, които трябва да ги охраняват. Самият факт на задържане въз основа на незаконосъобразна заповед, фактическото му лишаване от правото на свободно придвижване и поставянето ми в изолирана среда доведоха до негативни преживявания и усещания, неудобство, емоционален шок и дискомфорт физически и емоционален, чувство на отчаяние, безсилие, притеснение и чувство за накърнени чест,

достойнство и добро име, като тези усещания са били допълнително засилени от условията, при които е изпълнявана заповедта за задържане и от действията, които са предприети в изпълнение на незаконосъобразната заповед. Изпитвал е притеснение за живота и здравето си заради мизерните условия в килията, въпреки широко разпространената заболяемост от Ковид-19 в същия период. Твърди, че след освобождаването му е станал по-затворен и бил принуден да ограничи социалните си контакти.

Фактическото му задържане е било отразено медийно, за него са узнали неговите близки роднини и приятели, което сериозно е накърнило репутацията му и се е отразило негативно на обществената оценка за него. Твърди и, че незаконното фактическо действие по задържането му на 02.09.2020г., се изразява в обездвижване и ограничаване на свободата му на придвижване, респективно нарушаване правото му на свободен и мирен протест, липсата на информация за основанията за фактическото му задържане, без да бъдат разяснени правата му, без да бъде уведомен посочен от него близък за извършеното задържане. При фактическото му задържане от полицейските служите неоправдано е била използвана сила и помощни средства - бил съборен и притиснат на земята, на ръцете му били поставени белезници, бил ръган в ребрата, бил обиждан и унижаван на публично място на тротоара на сградата на Народното събрание на бул. Д.. Поддържа че охрана на обществения ред за мирния протест на 02.09.2020г. била възложена на СДВР и униформените служители са действали по дадени указания от директора на СДВР.

В съдебно заседание, исковите претенции се поддържат лично от ищеца и от представителя по пълномощие адв. Р., която представя писмени бележки. Претендира присъждането на разноски по представения списък/л.137/.

От ответникът, Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) чрез процесуален представител юрк. Б. П. е постъпил в законния срок писмен отговор, с който се оспорва исковата молба като неоснователна и недоказана. В съдебно заседание ответника СДВР се представяла от юрк. И., която моли да бъдат оставени без уважение предявените искове. В хода по същество не прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, претендирано от ищеца и не претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът, Областна дирекция на МВР- П., чрез процесуалния си представител ст. юрк. З. М.- П., в писмен отговор оспорва иска изцяло, както по основание, така и по размер, като счита същия за неоснователен и недоказан, поради което като такъв моли да бъде отхвърлен. Алтернативно оспорва иска по отношение на неговия размер, като счита същия за прекомерно завишен и несъобразен с конкретния случай, в противоречие с чл. 52 от ЗЗД и трайната съдебна практика. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание, ответникът ОД на МВР- П., редовно уведомен, не се представя, не представя писмени бележки.

Прокуратурата на Република България – чрез прокурор Р. изразява становище, че е исковата претенция е основателна.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

На 02.09.2020 г. ищецът е взел участие в организиран, национален, антиправителствен протест в [населено място], проведен на площад „Независимост“, пред сградата на Народното събрание, на бул. Д., по време на който сигурността, охраната на обществения ред и организацията на движението се ръководели от Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР). Ищецът се е включил в него около 19,00 часа, заедно с приятели му Л. И. Р.. Установи се, че на площада е

имало много хора - познати и непознати за ищеца, с които той е разговарял за политиката и са разменяли идеи за бъдещото управление, като според ищеца мнозинството от тях изглеждали интелигентни и образовани хора. Установи се, че единствено около входа на Народното събрание (бившия Партиен дом) е имало малки групи от лица, които видимо са се отличавали от останалите протестиращи, тъй като носели маски и качулки.

Около 22,15 часа, някои от тях са започнали да обстрелват охраняващите сградата полицаи с бомбички, шишета, камъни, павеа, но ищеца по никакъв начин не е участвал в тези противоправни действия, като постоянно е обяснявал, че това не бива да се случва, защото служителите на полицията и жандармерията са там, за да си вършат работата и действат по заповеди. След като обстановката е станала опасна за мирно протестиращите, ищеца заедно със св. Л. Р. са минали зад Президентството към ул. Съборна, като от едната страна на улицата са били подредени група полицаи, а от другата страна той и приятеля му са си говорили спокойно с хората наоколо и са имали намерение в следващите минути да напуснат района. В този момент полицейския кордон е тръгнал към тях, което накарало повечето хора да побягнат.

Първоначално ищеца също се е затичал, повлечен от тълпата граждани, но впоследствие решил, че след като не е извършил нищо нередно, няма от какво да бяга и спрял. Бил задържан, поставили му белезници и отведен от полицаите до тротоара встрани от сградата на Народното събрание, на бул. Д. ,където имало и други задържани лица. Задържането и престоя на ищеца бил заснет и отразен медийно от журналисти. Установи се, че след около час по късно ищеца бил натоварен заедно с други задържани лица от протеста в служебен микробус на СДВР и бил отведен в 03-то РУ на СДВР. В полицейското управление му е бил извършен обиск и е дал обяснения, тогава му е съставена и заповедта за задържането му, Установи се че по време на престоя му в 03-то РУ на СДВР ищеца е бил държан в килия ,заедно с други задържани лица .За условията в килията, по време на фактическото му задържане по делото се събраха гласни и писмени доказателства. Не е спорно, че на ищеца е издадена заповед за задържане на лице рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г., от полицейски инспектор Й. К. при група СПООР-СПС- П., командирован за протеста, Установи се, че ищеца е бил задържан за времето от около 23.00 часа на 02.09.2020 г. до 20,10 часа на 03.09.2020 г.

С влязло в сила на 30.03.2022 г. Решение № 20138212/14.06.2021 г. постановено по НАХД № 12847/2020 г. по описа на СРС, 110, 134 състав, задържането му е признато за незаконно и е отменена заповедта.

По делото са събрани гласни доказателства от които се установи следното: Свидетелят Б. А. разказа, че познава П. от деня на самия арест, като са се запознали на входа на III РУ в чакалнята, където са ги задържали на 02.09.2020 г., около полунощ. Споделя, че първо са били в различни килии, после в една и са имали възможност да се поопознаят, като в последствие е разбрал къде е задържан П.. Споделя, че той е задържан пред Президентството, като след това са го отвели отстрани, на стълбите на бившия партиен дом, гледайки към МС, където е имало 40 – 50 други задържани лица и засилено полицейско присъствие. Разбрал е от П., че и той е бил задържан там. Разказва, че са ги качили в бусчета и са тръгнали към най-близкото РУ, като той бил от първите, за да може да отиде до тоалетна.

Споделя, че около 1 час минимум е бил до партийния дом. Всички са били на земята, с вързани отзад ръце със „свински опашки“. Разказа, че органите на реда са се държали грубо и обидно, като той е придобил прозвището „Пикльото“, защото поне 10 пъти е помолил полицаи да го отвеждат поне до някое дърво, като са му казвали: „Стискай! Нищо не можем да направим!“ . Било е обидно. Спрямо други лица са се държали по същия начин. Споделя, че е имало момче с рана на крака, от която е текло кръв, без да му се направи елементарен преглед дали няма нужда от

помощ. П. му е разказал впоследствие, като са били в килията, че грубо насилие не е имало. Ударили го два пъти в ребрата с лакът. Споделя още, че достъпът на граждани е бил ограничен, като е имало хора с телефони, които са снимали, а е имало и с табелки PRESS, което не е спирало полицаите. В следващите дни е видял снимки в медиите, на които е могло да бъдат разпознати, в частност публикации, на които П. може да бъде разпознат. Заповедите за задържане са ги чакали около 1 час в чакалнята, като след това са били разпределени нагоре по етажите на районното. Направили са им обиск и им връчили заповеди за задържане, които не са подписали, тъй като така са ги посъветвали преди протеста -да не подписват заповеди. В районното управление е имало около 5 килии, които били в вляво от коридора, всяка с по 2 легла, отгоре с малки прозорчета с решетки, масичка – метална, заварена за пода, метални легла, без дюшеци. Помещението смърдяло на урина, както и целият коридор, който е водил до тоалетна с фекалии, без всякакви хигиенни и санитарни мерки, а било точно по време на „ковид“. Не е имало дезинфектанти. Споделя, че в килията са били по 6 души, като им е бил предоставен един допълнителен дюшек, по стените имало с кафява субстанция писани неща, падала мазилка, нямало вентилация. Имало е вентилаторче, което било пуснато, но след смяната на хората, към 16,00 часа.

Полицаите са казали, че по отношение на храна и вода ще носят това, което оставят за тях, като някои хора са получили храна и вода. Всички са пиели от едно пластмасово шише вода, от което П. е отказал да пие, защото го е било гнус. Споделил е, че в продължение на 20 часа не е ял и пил вода. Споделя още, че не имало никакви предпазни средства – нито сапун, нито дезинфектант, а тогава е трябвало да има и физическа дистанция. Впоследствие П. е споменал, че е задържан в една от уличките зад Президентството, свидетелят уточни че не знае коя, но каза че е виждал видеоклип с мястото и може да разпознае на клипа П.. Той е ходил спокойно, а в този момент полицаи му е нахлул зад гърба и са го повалили на земята. Общували са главно по въпросите за ареста, тъй като били в едно и също досъдебно производство, и са говорили предимно за тяхната защита и следствията от задържането.

Споделя, че този инцидент му се е отразил много зле. Разказва, че е имало стрес, т.к. са отишли на протест, а се оказало, че могли да бъдат съдени. Поддържали са контакти, като двамата са ходели при едни и същи адвокати. Споделял му е, че е изключително притеснен, трудно си е вършил работата, че случилото се му тежи, че не спира да мисли за това и само като се сети за килията, иска да изкара тази мисъл от главата си, защото го отвращава, и че е влошил изключително качеството си на живот. Споделя още, че веднъж в месеца са се виждали, като се говорили доста по телефона. Заклучва, че поддържат регулярни контакти.

Свидетелят Л. Р. разказа, че познава П. отдавна, приятели са. Заявява, че е човек, на когото може да разчита, с морални качества, които са много рядко срещани. Споделя, че към 2020 г. не е сигурен дали П. е работил. Заедно са били на протести, а именно на този пред Президентството на 02 септември, като той е бил от сутринта, докато П. е отишъл в следобедните часове и до вечерта са били заедно. Споделя, че като са решили да си тръгнат, към 10,30 часа са разговаряли с други хора от протеста и са вървели по [улица], говорили са си, и изведнъж се е чуло вик: „Б., идват!“ и 20 – 30 полицаи са тръгнали към тях, без да са ги предизвикали с нищо. Разказа, че като е видял намерението им да ги бият е тръгнал да бяга към пл. „Света Неделя“. Обърнал се е, но не е видял П.. Разказа още, че е тръгнал да се връща назад, дори питал полицаите има ли задържан, че не може да намери приятеля си.

От П. знаел, че са го задържали внезапно, като след задържането, за което е разбрал по-късно, към 11,15 часа вечерта е започнал да го издирва. Звънял е на тел. 112, ако има задържани, евентуално къде може да го намери, като са му отговорили, че зависи къде е задържан да го търси

в Трето или в Пето РУ, като е тръгнал към Пето РУ, в последствие разбрал, че е в Трето. П. му се обадил от районното да каже, че е там и че са го задържали и свидетелят отишъл да види какво става и е изчакал да го освободят. На другия ден към 8,00 часа вечерта са го освободили и тогава го е видял за първи път, бил е дезориентиран, много стресиран и в неадекватно състояние. Доста време, докато са пътували към Р. и е шофирал само той, П. бил в такова състояние. Разказал му, а и той е видял от запис, след като някой от присъстващите извикал да бягат, П. решил, че понеже нищо не е направил, няма за какво да бяга, като не е хвърлял камъни както други, останал е на място, вдигнал ръце и спокойно тръгнал да се изнася, но въпреки това, доколкото е чул от него, са го натиснали към земята, което е било унижително за него.

Издирили са записи от камерите и на един от записите се вижда как бавно върви, вдигнал си е ръцете, а бива съборен на земята от полицаи. Счита, че в ареста за човек, който не е бил там, това е доста стресиращо, а той е бил в ареста почти 20 часа, в килия с мизерни условия, с ужасна миризма, няколко души са били вътре. Разказва, че не са прекъсвали контактите си. Споделя, че случилото се му се е отразило негативно от гледна точка на това, че от системата, която трябва да го защитава, той е бил обвинен за нещо, което не е направил. Счита, че все още има последствия от това, че е обвинен невинен. Не е сигурен дали е предприел консултация с психолог, но са обсъждали с него тази възможност. Имало е отразяване на протестите в медиите, но когато го е разказал лично, това е било препубликувано от местни издания.

На въпрос на прокурора свидетелят е отговорил, че след освобождаването са се прибрали в Р., като той е карал колата и са се прибрали заедно. На следващия ден са се чули и коментирали ситуацията. Контактвали са през ден, тоест-често, а и продължават да се виждат.

Съдът кредитира показанията на свидетелите като последователни, логични и непротиворечиви. Същите са имали възможността пряко и непосредствено да възприемат и проследят състоянието на задържания след неговото освобождаване, като показанията им не се оборват от останалите доказателствени материали по делото.

По делото са приети като писмени доказателства:

Заповед за задържане рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г. издадена от Й. К. К. – полицейски инспектор при група СПООР-СПС- П. за срок от 24 часа на П. И. Ц. (л. 6).

Решение № 20138212/14.06.2021 г., постановено по НАХД № 12847/2020 г. по описа на СРС, НО, 134-ти състав (л. 7).

Заповед № 317з-7242/31.08.2020 г. за командироване и преподчиняване на полицейски служители и техника в помощ на СДВР-МВР (л. 67).

План-разстановка на силите и средствата на МВР по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред и организацията движението преди, по време и след приключване на нерегламентирани и протестни мероприятия на територията на [населено място] на 02.09.2020 г., от който план се установява, че ръководител на специализираната полицейска акция е зам.-директора на СДВР Ан. З., а негови помощници са седем служители на ръководни длъжности в СДВР (л. 71).

Заповед № 513з-1684/26.02.2019 г. на директора на СДВР старши комисар Г. Х. за определяне на помещения за настаняване на задържаните лица в 01-09 Районни управления при СДВР (л. 103).

Протокол № 6/15.01.2020 г. на сектор „Държавен здравен контрол“, медицински институт – МВР, относно извършена проверка на помещенията в местата за настаняване на задържаните лица в III РУП МВР (л. 107).

Писмо, вх. № 227000-15462/28.10.2024 г. ведно с приложение - Книга за задържаните лица, от която се установява, че лицето П. И. Ц. е бил задържан в полицейското управление в 23:30 ч. на 02.09.2020 г. (л. 109).

Искане № 513р-2923/09.01.2025 г. от зам. директор, старши комисар Д. Б. до директора на ГДНП –МВР за справка в картотека „Полицейска регистрация“ ГДНП за П. И. Ц. (л. 125).

Доклад за посещение на националния превантивен механизъм в помещенията за настаняване на задържаните лица на територията на СДВР от 2019 г. (л. 126).

Отговор на българските власти на доклада до българското правителство за посещението в България, проведено от Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание (КПИ) от 1.10 до 13.10.2021 г. (л. 130).

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Предявеният осъдителен иск е процесуално допустим – подаден е от активно легитимирана страна, която твърди, че е претърпяла неимуществени вреди, изразяващи се в уронване на доброто ѝ име и човешкото ѝ достойнство, влошаване на здравословното ѝ състояние, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам, причинени от незаконосъобразен административен акт, незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица на ответниците.

Разгледан по същество, предявеният иск е доказан по основание.

В съответствие с нормата на чл. 4 ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по този закон е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу органите, от чиито незаконни актове, действия и бездействия са причинени вредите (чл. 7 ЗОДОВ). Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

1. наличие на административен акт, фактическо действие и бездействие на длъжностно лице или административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност;
2. незаконосъобразност на административния акт и на фактическото действие и бездействие;
3. наличие на причинени неимуществени вреди, състоящи се в уронване на доброто име и човешкото достойнство на ищеца, влошаване на здравословното му състояние, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам;
4. причинна връзка между незаконосъобразните административен акт и фактическите действия и бездействия от една страна и настъпилия вредоносен резултат;

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на неимуществени вреди /Решение № 13344 от 25.10.2012 г. по адм. дело № 1539/2012 г., III о. на ВАС и др./.

Първите четири предпоставки са налице.

1.Издадена е заповед за задържане на лице рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г.,с правно основание чл.72,ал.1,т.1 от ЗМВР от полицейски инспектор Й. К. при група СПООР-СПС- П., командирован от директора на ОДМВР П. със заповед № 317з/31.08.2020г., на основание чл.43,ал.4 ЗМВР и в изпълнение на заповед на Главния секретар на МВР, с рег. № 8121з-948/31.08.2020г. ,относно организационни мерки за сигурност и опазване на обществения ред на територията на [населено място],по време на провеждане на масови мероприятия за протеста. От заповедта за командироване съдът приема, че служителят издал заповедта за задържане на ищеца е

командирован и преподчинен на директора на СДВР за времето от 01.09.2020г. до 03.09.2020г. в [населено място], в помощ на СДВР-МВР. Със заповедта за задържане ищецът е бил задържан за периода от 23.30 ч. на 02.09.2020 г. до 20,10 ч. на 03.09.2020 г. Същата заповед представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поради което попада в хипотезата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

Поддържаните в исковата молба незаконосъобразни фактически действия, свързани с фактическото задържане и отвеждане на ищеца през центъра на С. пред граждани и средства за масова информация със специализиран полицейски автомобил, задържане в арестантските помещения на Трето РУ-СДВР, извършване на обиск и изземване на лични вещи представляват действия, които са пряко свързани с изпълнение на заповед рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г., поради което не съставляват различни от административния акт правопораждащи имуществената отговорност на ответника юридически факти.

2. Незаконосъобразността на заповед рег. № 227зз-2310/03.09.2020 г.е доказана в рамките на отделно съдебно производство, приключило с влязло в сила на 30.03.2022 г. съдебно решение, постановено по нахд № 12847/2020г.по описа на СРС, НО,134 състав

3. Третото условие, очертано по-горе, също е доказано.

От съвкупната преценка на събраните по делото доказателства съдът намира за доказани претърпени от ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в негативното преживяване на задържането като физически и психически дискомфорт вследствие на незаконосъобразен административен акт /заповед за задържане/, отменен по съдебен ред. Установява се по безспорен начин, че ищецът е задържан за срок от 20 часа и 40 минути въз основа на незаконосъобразен административен акт, отменен с влязло в сила съдебно решение, както и че самото задържане, предвид установеното психическо и физическо състояние на ищеца, се е отразило изключително негативно на неговия живот.- видно от събраните гласни доказателства.

Самият престой в помещение за временно задържане обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице. Сведенията, дадени от свидетеля Р. показателно описват състоянието на ищеца, след освобождаването му, а тези на свидетеля Б. А.-състоянието на ищеца по време на задържането му и престоя в помещението за временно задържане в Трето РУ СДВР. От показанията на св. Б. А., който е очевидец, тъй като видно от извлечението от Книгата на задържаните лица в 03 РУП-СДВР е бил задържан на процесната дата заедно с ищеца П. Ц., категорично се доказаха условията в ареста в 03 РУП-СДВР. Въз основа на тях следва да се приеме, че по повод задържането (по време и след това) П. Ц. е преживял физически и психически дискомфорт. Показанията на двамата свидетели, изясняват фактите около състоянието на ищеца след задържането, като дават представа за негативните психични преживявания на ищеца по време и след задържането, за преживяния от него психичен дискомфорт, неговата продължителност и това, че случаят е добил известност.

От значение за преценката на емоционалните преживявания е и поведението на полицейските органи при задържането (случва се при сградата на Народното събрание на бул. Д.) и собствената преценка на Ц. за несправедливост на задържането му - обездвижване и ограничаване на свободата на придвижване на ищеца, респ. нарушаване на правото му на свободен и мирен протест; липсата на информация за основанията за задържане, без да се разяснят правата на задържаното лице, без да се уведоми посочен от него близък за задържането; неоправдано използване на сила и помощни средства, въпреки че задържаният се е подчинявал на полицейските органи и не е оказвал съпротива и унизителното отношение към задържаното лице и същевременно на възприемането от органите на полицията на действията по протеста като акт на хулиганство.

Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че при задържането и в периода на действие на отменената като незаконосъобразна заповед и след това, в следствие на незаконното задържане, ищецът е преживял негативни емоции – емоционален дискомфорт и предизвикано чувство на отчаяние и безсилие. Причинени са на ищеца психически травми от незаконното лишаване от свобода, от полицейския произвол и насилие, на които е станал жертва, както и от нечовешките и унижителни условия в ареста. Ищецът е бил шокиран, че правата му се засягат от органите, които трябва да ги охраняват. Самият факт на фактическото лишаване от правото на свободно придвижване е довел до негативни преживявания и усещания, неудобство, емоционален шок и дискомфорт – физически и емоционален, чувство на отчаяние, безсилие, притеснение и чувство за накърнени чест, достойнство и добро име. Ищецът е изпитвал и притеснение за живота и здравето си. След освобождаването е станал по-затворен и е бил принуден да ограничи социалните си контакти. Задържането е било отразено медийно, за него са узнали неговите близки роднини и приятели, което сериозно е накърнило репутацията му и се е отразило негативно на обществената оценка за него. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това П. И. Ц. е претърпял неимуществени вреди. В тази връзка категоричен е изводът, че неправомерното задържане на ищеца е оказало негативно отражение върху психическото му състояние. С оглед събраните доказателства съдът приема, че ищецът е претърпял твърдените в исковата молба неимуществени вреди - уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, създаване на риск за здравето и живота му, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам.

4. Доказана е причинната връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия вредоносен резултат – ако не беше издадена незаконосъобразната заповед, в изпълнение на която ищецът е бил отведен със специализиран полицейски автомобил до 03 РУ, задържан за близо двадесет и един часа в арестантските помещения на 03 РУП и му е бил извършен обиск, като да му иззети личните вещи, ищецът нямаше да търпи предизвиканите неблагоприятни последици – уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, създаване на риск за здравето и живота му, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам.

В обобщение – гореизложените мотиви формират извода на съда за основателност на предявения от ищеца иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, състоящи се в уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, създаване на риск за здравето и живота му, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам, причинени му от незаконосъобразен административен акт - заповед № 227зз-2310/03.09.2020 г. на полицейски инспектор при група СПООР-СПС- П..

Материалноправно легитимиран в съответствие с нормата на чл. 205 АПК е именно ответникът по иска - Столичната дирекция на вътрешните работи в качеството ѝ на юридическо лице (чл. 37, ал. 2 ЗМВР), независимо че длъжностното лице, издало незаконосъобразния административен акт се намира в структурата на ОДМВР П.. От доказателствата по делото безспорно се установи, че в охраната на протестите на 02.09.2020 г. са участвали командировани служители от други областни дирекции на МВР, което се потвърждава от писмо рег. № 513р12315/10.02.2021 г. на началник гр. ОПОМ-СММ-СДВР, и няма спор, че тези служители на МВР са били поставени на пряко подчинение на ръководителя на специализираната полицейска акция в [населено място]. От приетият по делото план-разстановка силите и средствата на МВР по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред и организацията движението преди, по време и след приключване на нерегламентирани и протестни мероприятия на територията на [населено място] на 02.09.2020 г., се установи, че ръководител на специализираната полицейска акция е зам.-директора на СДВР Ан. З., а негови помощници са седем служители на ръководни длъжности в

СДВР. Следователно цялостното ръководство по време на охраната на протеста е било от служители на СДВР, поради което именно СДВР следва да бъде осъдено да заплати обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди.

5. Относно размера на претенцията.

Държавата отговаря за вредите, причинени от актове, действия и бездействия на нейни административни органи и длъжностни лица, като отговорността обхваща всички вреди - пряка и непосредствена последица от увреждането – както имуществени, така и неимуществени. Неимуществените вреди, претърпени от ищеца, подлежат на репарирание по критерия на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) - по справедливост. Справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществен и социално положение, за да се намери паричният еквивалент на необходимото и дължимо обезщетение.

Като база за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди следва да служат още икономическият растеж, стандартът на живот и средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на увреждането, както и обстоятелството, че осъждането само по себе си също има ефект на репарация. От друга страна размерът на обезщетението обаче не следва да бъде и източник на обогатяване за пострадалия. От значение е и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности равенството в обществото намира най-чист израз, а "справедливостта" до голяма степен е изпълнена с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди.

Съдът, съобразно горните критерии и като взе предвид, че се касае за личност с гражданска позиция, съобрази периодът на задържането – 20 часа и 40 минути, естеството на засегнатите блага (доброто име в обществото, човешкото достойнство, физически и психически дискомфорт, породен от чувство на унижение и срам), съдът намира, че за обезщетяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди е необходима и достатъчна сумата от 4000 лева. За тази сума е и предявеният иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за неимуществени вреди, който е основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен в пълен размер.

Съдът намира, че твърдението на ответника СДВР за съпричиняване на вредите, остана недоказано. Поведението на ищеца, който е отишъл на граждански протест и с поведението си не дал повод за задържането му, в случай, че органите на ответника са счели за противоправно, е следвало да бъде санкционирано със законосъобразни мерки на държавна принуда, като същото поведение не може да бъде разглеждано като форма на съпричиняване на вредоносния резултат, настъпил за ищеца. Държавните органи следва да осъществяват възложената им компетентност винаги въз основа на закона и в пределите, очертани в закона, като този императив не може да бъде дерогирани от съображения, свързани с противоправността на поведението на трети лица. Ето защо независимо дали поведението на П. Ц. е противоправно или не, органите и длъжностните лица на ответника е следвало да противодействат със законосъобразни средства, какъвто не е настоящият случай.

Посочената сума от 4000 лева следва да се присъди заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от 30.03.2022г г. (момента на отмяна на незаконосъобразния административен акт) до окончателното изплащане на задължението по аргумент от т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС, постановено по тълк. д. № 3 / 2004 г. на ОСГК, като за периода от 02.09.2020 г. до 29.03.2022 г. искът за заплащане на обезщетение в

размер на законната лихва върху присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди, като неоснователен, следва да бъде оставен без уважение.

На основание чл. 10, ал. 1 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, съгласно списъка по чл.80 ГПК - в общ размер на 1010,00 лева, в т.ч. 10,00 лева – дължима и заплатена държавна такса, 1000 лв.– заплатено адвокатско възнаграждение.

Така мотивиран съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на П. И. Ц., ЕГН: [ЕГН], [населено място], район Искър,[жк], бл. № 71, вх.“В“, ет. 3, ап. № 47, със съдебен адрес: [населено място], [улица],ет.1,ап.3, адв. Т. Р., обезщетение за претърпени неимуществени вреди, настъпили на 02.09.-03.09.2020г., в резултат на незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице, рег.№ 227зз-2310/03.09.200г., с правно основание чл. 72 ЗМВР, издадена от служител на група СПООР-СПС-П. полицейски инспектор Й. К. К., в размер на 4000 (четири хиляди) лева, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 4000 лева, считано от 30.03.2022 г.до окончателното изплащане на задължението, като за периода от 02.09.2020 г. до 29.03.2022 г. отхвърля иска за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва като неоснователен.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на П. И. Ц., ЕГН: [ЕГН], [населено място], район Искър,[жк], бл. № 71, вх.“В“, ет. 3, ап. № 47 със съдебен адрес: [населено място], [улица],ет.1,ап.3, адв. Т. Р. сумата от 1010 (хиляда и десет) лева - разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от същото.

: